

Barn og unge som pårørende (v. 1.1)
Utarbeidet ved: St. Olavs Hospital /Avd.
kreft/hud/Kreftavdelingen

Godkjent av: Petersvik, Bjørg
(Fagansvarlig sykepleier)
Dokumentet angår: Helsepersonell

Hensikt

Sikre at barn og unge (0 – 18 år) inkluderes som pårørende når kreftsykdom rammer familien.

Sikre at barn og unge får støtte og veiledning, og at deres rettigheter blir ivaretatt.

Omfang

Retningslinjen gjelder barn og unge som er pårørende til kreftavdelingens pasienter.

Grunnlagsinformasjon

Barn og unge blir rammet når alvorlig sykdom oppstår i familien eller hos andre som står dem nær. Erfaring viser at barn og ungdom bør inkluderes og informeres tidlig i sykdomsforløpet. Å bli inkludert kan forebygge at barn får følelsesmessige problemer senere i livet.

Barn reagerer forskjellig på krise og sorg ut fra alder og utviklingsnivå. Ofte oppfatter barn mer enn vi tror og deres observasjonsevne blir ofte undervurdert.

Fagpersonell kan være til god hjelp ved å veilede og støtte foreldrene slik at de selv kan formidle nødvendig informasjon til sine barn.

Samarbeid med familiens nettverk og lokalmiljø vil være av stor betydning for hvordan barnet takler sykdomsperioden, evt. dødsfall og sorgprosess.

Pasientansvarlig sykepleier som har lite erfaring med barn og unge som pårørende, bør samarbeide med erfaren sykepleier, sosionom og/eller diakon/prest, i forhold til ivaretagelse av barn og unge.

Avdelingssykepleier/fagansvarlig sykepleier/undervisningssykepleier, samt ressursgruppa for pårørende bistår med å skaffe relevant litteratur.

Arbeidsbeskrivelse

Ansvar

Pasientansvarlig sykepleier/lege i samarbeid med annet tverrfaglig personell (sosionom eller diakon/prest) ved Kreftavdelingen.

Kreftavdelingen har ansvar for å ha relevant litteratur ang. barn som pårørende.

Fremgangsmåte

- Sjekkliste for barn og unge som pårørende
- Tverrfaglig samarbeid
- Foreldresamtaler / samtaler med barn og unge
- Tegne nettverkskart over barnets familie og nettverk
- Oppfordre foreldrene til å ta med barna i behandlingssituasjoner
- Samhandle med primærhelsetjenesten, helsesøster
- Poengtere viktigheten av informasjon til nærmiljøet, som barnehage, skole, fritidsledere
- Anbefale litteratur/ gi ut brosjyrer
- Evaluering av igangsatte tiltak/oppfølgingssamtaler

Praktisk tilrettelegging

- Lekekrok
- Ulike aktiviteter for barn og unge, for eksempel tegning, spill og andre lekeaktiviteter
- TV, radio, video, DVD, dataspill

Referanse

Kreftforeningen: Barn og ungdom som pårørende 2005

Dyregrov, Atle: Små barns sorg. 1997

Dyregrov, Atle: Sorg hos barn. 1989

Edvardson, Gudrun: Børn i sorg, børn i krise. 1995

Den Norske Kreftforening: Mor eller far har kreft 2000